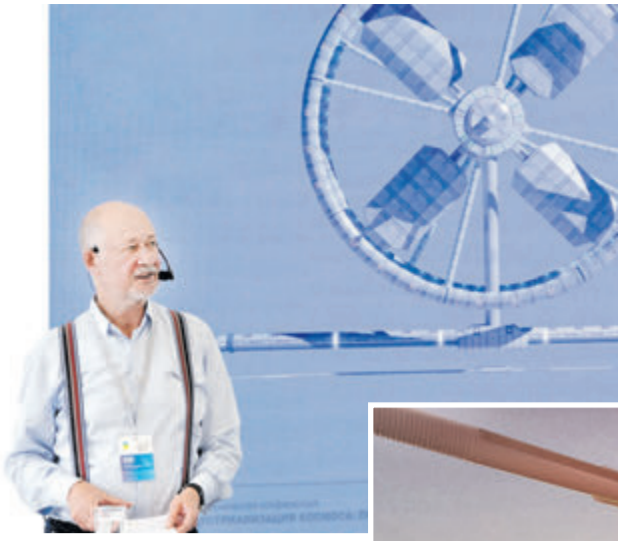

Ідзі, якія мяняюць свет

БЕЛАРУСЬ УСЁ БОЛЬШ УПЭЎНЕНА ўваходзіць у пул касмічных дзяржаў

Найбольш дасканалы праект ратавання жыцця на планеце зямля падтрымліваюць удзельнікі міжнародных навуковых канферэнцый

Касмічны ліфт, ядзерная гармата ці АТС?

Прывітальныя словы сляпіннага земляка, касманаўта П. І. Клімука, а таксама члена-карэспандэнта НАН Беларусі Ю. М. Плескачэўскага, высокіх замежных гасцей на II Міжнароднай навукова-тэхнічнай канферэнцыі па безракетнай індустрыялізацыі космосу мы друкавалі раней, таму пачнём з дакладна старэйшай аргамітэта А. Э. Юніцкага, які выклікаў вялікі інтарэс. Анатоль Эдуардавіч разам з прадстаўнікамі кампаніі «Астраінжынерная тэхналогія» і «Струны тэхналогія» прааналізавалі прапанаваны і агульнапланетарны транспартны сродак (АТС) у параўнанні з такімі праектамі, як ракетна, касмічны ліфт, StarTram і іншыя.

За гады касмічнай дэзінсацыі чалавецтвам дасягнуты значныя поспехі ў даследаванні і выкарыстанні космосу для развіцця навукі, рашэння задач у абароне, эканоміцы, ахове навакольнага асяроддзя. Але пры гэтым назапашыліся шэраг праблем і супярэчнасці з-за адставання касмічнай індустрыі ў пераходзе да новага тэхналагічнага ўкладу з эфектыўнымі і чыстымі тэхналогіямі. Чалавецтва падыходзіць да чаровага рубяжа, і самы час падвесьці вынікі і ацаніць перспектывы развіцця касманаўтыкі, яе ўплыў на зямную цывільзацыю, падкрэсліў Анатоль Эдуардавіч.

На працягу апошніх 60 гадоў рухаючай сілай у касманаўтыцы з'яўляюцца толькі тэрмаімічныя реактывы рухавікі, якія на шкале цягавых касмічных сістэм найбольш прымітыўныя. Запускі ракет «Пратон» з Байканура выклікаюць іанасферную турбулентнасць над тэрыторыяй Горнага Алтая, а таксама зніжэнне вертыкальнага складніка геамагнітнага поля. З прычыны з'яўлення галактычных касмічных прамянёў і высокаэнергетычных электронаў з радыяцыйнага пояса Зямлі ўрываюцца ў атмасферу. Яны спарджваюць рэнтгенаўскія прамяні, зольныя прамяні і асяродкі бліжэй да паверхні Зямлі. Пры палёце цяжкага ракетаносбіта праз іанасферу знішчаецца больш за 10 мільёнаў тон аэра, таму пры кожным старце касмічных апаратаў адбываецца ўтварэнне не толькі аэраваў, але і іанасферных «дзірак», і траса палёту ракеты па сваёй сутнасці служыць калідорам для пранікнення высокаэнергетычных часціц да паверхні Зямлі з надзвычайным негатыўным уздзеяннем на жывыя арганізмы.

Ракетны спосаб асваення калязямных арбіт наносіць велізарную шкоду экалогіі планеты пры надзвычай высокім кошыце дастаўкі груза на арбіту — парадку 10 мільярд даўляраў за тону.

Чачычы выдаткі на траіну, а таксама для пасадкі і дэзапраўкі.

Асноўны недахоп навіганцкага ліфта заключаецца ў тым, што ён уяўляе сабой актыўную структуру і таму патрабуе пастаяннага падачы энергіі, інакш канструкцыя паваліцца на Зямлю.

Касмічная гармата з'яўляецца метадам запуску аб'екта ў касмічную прастору з выкарыстаннем вялікага «пісталета» або гарматнай канструкцыі. Гэты спосаб мае ніколі не лепшы характарыстыкі. Гіперхуткасць снарада (каля 10 км/с) пры праходжанні шчыльных слабаў атмасферы прывядзе да ўтварэння магутных ударных хваляў, значных страт энергіі і інтэнсіўнага абгарання снарада.

Прыводзяцца і іншыя аргументы, і робіцца выснова: дадзены спосаб не падыходзіць для стварэння «касмічнага чалавецтва» — арганізм людзей зусім не прыстасаваны да перагрузкі 500 g. Па шэрагу не менш важных прычын не падыходзіць і ідэя **ЗОРНАГА ТРАМВАЯ (StarTram), ЭЛЕКТРАМАГНІТНАГА КАТАПУЛЬТА** і іншыя падобныя праекты. Як правіла, прадукцыйнасць іх нізкая. Той жа «Зорны трамвай» абцяжарвае ўдзельныя гадавыя грузаабароты ў 1,5 грама на кожнага зямляніна.

Што не ідзе ні ў якае параўнанне з **АГУЛЬНАПЛАНАТАРНЫМ ТРАНСПАРТНЫМ СРОДАК** — геакасмічным транспартным комплексам шматразовага выкарыстання для безракетнага асваення блізкага космосу. АТС здольны за адзін рэйс вывезці на арбіту каля 10 мільярд даўляраў і 10 мільярд чалавек. За адзін год АТС зможва вывезці ў космас да 100 разоў, пры ўдзельных выдатах на дастаўку карыснага груза на арбіту менш за 1000 USD/т. Гэта адзіна магчымы геакасмічны транспарт з двухбаковым грузапатокам, падкрэсліваюць аўтары дакладу.

Пры пабудове матэматычнай мадэлі касмічнага ліфта становяцца відэачымі ваганні троса з нарастаннем амплітуду ў часе, што прыводзіць да разгойдання касмічнага ліфта — не толькі ад руху пад'ёмніка, але і па меры павелічэння масы груза. Яна мае верхнюю мяжу — яе павелічэнне зрушвае цэнтр масы ліфта да Зямлі. У выпадку калі адлегласць паміж цэнтрамі мас Зямлі і ліфта стане менш крытычнага значэння, ліфт упадзе на Зямлю.

Палюкі хуткасць руху ліфта не можа быць высокай, то нават пры 100 м/с (360 км/г) падарожжа ў адзін бок зойме больш за 11 сутак, што рэзка скарачае прывабнасць такога тыпу геакасмічнага транспарту для перавозак пасажыраў — за гэты тэрмін чалавек атрымае смертоўную дозу радыяцыі. Па сутнасці, КП з'яўляецца аднапартнай чыгункай вельмі нізкай прадукцыйнасці.

НАДЗІМАНЫ ЛІФТ — для адпраўкі ў палёт касмічных караблёў. Вежа ліфта вышыняю 20 м (пры шырыні 230 м) укладзецца з аміраваных надзіманых секцыяў з сундэчнымі ліфтамі. Асноўны прызначэннем вежы стане запуск касмічных апаратаў з яе верхняй часткі (вежа тым самым замяняе першую ступень ракетаносбіта, скара-

дзіманага ліфта заключаецца ў тым, што ён уяўляе сабой актыўную структуру і таму патрабуе пастаяннага падачы энергіі, інакш канструкцыя паваліцца на Зямлю.

Касмічная гармата з'яўляецца метадам запуску аб'екта ў касмічную прастору з выкарыстаннем вялікага «пісталета» або гарматнай канструкцыі. Гэты спосаб мае ніколі не лепшы характарыстыкі. Гіперхуткасць снарада (каля 10 км/с) пры праходжанні шчыльных слабаў атмасферы прывядзе да ўтварэння магутных ударных хваляў, значных страт энергіі і інтэнсіўнага абгарання снарада.

Прыводзяцца і іншыя аргументы, і робіцца выснова: дадзены спосаб не падыходзіць для стварэння «касмічнага чалавецтва» — арганізм людзей зусім не прыстасаваны да перагрузкі 500 g. Па шэрагу не менш важных прычын не падыходзіць і ідэя **ЗОРНАГА ТРАМВАЯ (StarTram), ЭЛЕКТРАМАГНІТНАГА КАТАПУЛЬТА** і іншыя падобныя праекты. Як правіла, прадукцыйнасць іх нізкая. Той жа «Зорны трамвай» абцяжарвае ўдзельныя гадавыя грузаабароты ў 1,5 грама на кожнага зямляніна.

Што не ідзе ні ў якае параўнанне з **АГУЛЬНАПЛАНАТАРНЫМ ТРАНСПАРТНЫМ СРОДАК** — геакасмічным транспартным комплексам шматразовага выкарыстання для безракетнага асваення блізкага космосу. АТС здольны за адзін рэйс вывезці на арбіту каля 10 мільярд даўляраў і 10 мільярд чалавек. За адзін год АТС зможва вывезці ў космас да 100 разоў, пры ўдзельных выдатах на дастаўку карыснага груза на арбіту менш за 1000 USD/т. Гэта адзіна магчымы геакасмічны транспарт з двухбаковым грузапатокам, падкрэсліваюць аўтары дакладу.

Пры пабудове матэматычнай мадэлі касмічнага ліфта становяцца відэачымі ваганні троса з нарастаннем амплітуду ў часе, што прыводзіць да разгойдання касмічнага ліфта — не толькі ад руху пад'ёмніка, але і па меры павелічэння масы груза. Яна мае верхнюю мяжу — яе павелічэнне зрушвае цэнтр масы ліфта да Зямлі. У выпадку калі адлегласць паміж цэнтрамі мас Зямлі і ліфта стане менш крытычнага значэння, ліфт упадзе на Зямлю.

Касмічная гармата з'яўляецца метадам запуску аб'екта ў касмічную прастору з выкарыстаннем вялікага «пісталета» або гарматнай канструкцыі. Гэты спосаб мае ніколі не лепшы характарыстыкі. Гіперхуткасць снарада (каля 10 км/с) пры праходжанні шчыльных слабаў атмасферы прывядзе да ўтварэння магутных ударных хваляў, значных страт энергіі і інтэнсіўнага абгарання снарада.

Прыводзяцца і іншыя аргументы, і робіцца выснова: дадзены спосаб не падыходзіць для стварэння «касмічнага чалавецтва» — арганізм людзей зусім не прыстасаваны да перагрузкі 500 g. Па шэрагу не менш важных прычын не падыходзіць і ідэя **ЗОРНАГА ТРАМВАЯ (StarTram), ЭЛЕКТРАМАГНІТНАГА КАТАПУЛЬТА** і іншыя падобныя праекты. Як правіла, прадукцыйнасць іх нізкая. Той жа «Зорны трамвай» абцяжарвае ўдзельныя гадавыя грузаабароты ў 1,5 грама на кожнага зямляніна.

Што не ідзе ні ў якае параўнанне з **АГУЛЬНАПЛАНАТАРНЫМ ТРАНСПАРТНЫМ СРОДАК** — геакасмічным транспартным комплексам шматразовага выкарыстання для безракетнага асваення блізкага космосу. АТС здольны за адзін рэйс вывезці на арбіту каля 10 мільярд даўляраў і 10 мільярд чалавек. За адзін год АТС зможва вывезці ў космас да 100 разоў, пры ўдзельных выдатах на дастаўку карыснага груза на арбіту менш за 1000 USD/т. Гэта адзіна магчымы геакасмічны транспарт з двухбаковым грузапатокам, падкрэсліваюць аўтары дакладу.

Пры пабудове матэматычнай мадэлі касмічнага ліфта становяцца відэачымі ваганні троса з нарастаннем амплітуду ў часе, што прыводзіць да разгойдання касмічнага ліфта — не толькі ад руху пад'ёмніка, але і па меры павелічэння масы груза. Яна мае верхнюю мяжу — яе павелічэнне зрушвае цэнтр масы ліфта да Зямлі. У выпадку калі адлегласць паміж цэнтрамі мас Зямлі і ліфта стане менш крытычнага значэння, ліфт упадзе на Зямлю.

Касмічная гармата з'яўляецца метадам запуску аб'екта ў касмічную прастору з выкарыстаннем вялікага «пісталета» або гарматнай канструкцыі. Гэты спосаб мае ніколі не лепшы характарыстыкі. Гіперхуткасць снарада (каля 10 км/с) пры праходжанні шчыльных слабаў атмасферы прывядзе да ўтварэння магутных ударных хваляў, значных страт энергіі і інтэнсіўнага абгарання снарада.

Касмічная гармата з'яўляецца метадам запуску аб'екта ў касмічную прастору з выкарыстаннем вялікага «пісталета» або гарматнай канструкцыі. Гэты спосаб мае ніколі не лепшы характарыстыкі. Гіперхуткасць снарада (каля 10 км/с) пры праходжанні шчыльных слабаў атмасферы прывядзе да ўтварэння магутных ударных хваляў, значных страт энергіі і інтэнсіўнага абгарання снарада.

Прыводзяцца і іншыя аргументы, і робіцца выснова: дадзены спосаб не падыходзіць для стварэння «касмічнага чалавецтва» — арганізм людзей зусім не прыстасаваны да перагрузкі 500 g. Па шэрагу не менш важных прычын не падыходзіць і ідэя **ЗОРНАГА ТРАМВАЯ (StarTram), ЭЛЕКТРАМАГНІТНАГА КАТАПУЛЬТА** і іншыя падобныя праекты. Як правіла, прадукцыйнасць іх нізкая. Той жа «Зорны трамвай» абцяжарвае ўдзельныя гадавыя грузаабароты ў 1,5 грама на кожнага зямляніна.

Што не ідзе ні ў якае параўнанне з **АГУЛЬНАПЛАНАТАРНЫМ ТРАНСПАРТНЫМ СРОДАК** — геакасмічным транспартным комплексам шматразовага выкарыстання для безракетнага асваення блізкага космосу. АТС здольны за адзін рэйс вывезці на арбіту каля 10 мільярд даўляраў і 10 мільярд чалавек. За адзін год АТС зможва вывезці ў космас да 100 разоў, пры ўдзельных выдатах на дастаўку карыснага груза на арбіту менш за 1000 USD/т. Гэта адзіна магчымы геакасмічны транспарт з двухбаковым грузапатокам, падкрэсліваюць аўтары дакладу.

Пры пабудове матэматычнай мадэлі касмічнага ліфта становяцца відэачымі ваганні троса з нарастаннем амплітуду ў часе, што прыводзіць да разгойдання касмічнага ліфта — не толькі ад руху пад'ёмніка, але і па меры павелічэння масы груза. Яна мае верхнюю мяжу — яе павелічэнне зрушвае цэнтр масы ліфта да Зямлі. У выпадку калі адлегласць паміж цэнтрамі мас Зямлі і ліфта стане менш крытычнага значэння, ліфт упадзе на Зямлю.

Касмічная гармата з'яўляецца метадам запуску аб'екта ў касмічную прастору з выкарыстаннем вялікага «пісталета» або гарматнай канструкцыі. Гэты спосаб мае ніколі не лепшы характарыстыкі. Гіперхуткасць снарада (каля 10 км/с) пры праходжанні шчыльных слабаў атмасферы прывядзе да ўтварэння магутных ударных хваляў, значных страт энергіі і інтэнсіўнага абгарання снарада.

Касмічная гармата з'яўляецца метадам запуску аб'екта ў касмічную прастору з выкарыстаннем вялікага «пісталета» або гарматнай канструкцыі. Гэты спосаб мае ніколі не лепшы характарыстыкі. Гіперхуткасць снарада (каля 10 км/с) пры праходжанні шчыльных слабаў атмасферы прывядзе да ўтварэння магутных ударных хваляў, значных страт энергіі і інтэнсіўнага абгарання снарада.

Прыводзяцца і іншыя аргументы, і робіцца выснова: дадзены спосаб не падыходзіць для стварэння «касмічнага чалавецтва» — арганізм людзей зусім не прыстасаваны да перагрузкі 500 g. Па шэрагу не менш важных прычын не падыходзіць і ідэя **ЗОРНАГА ТРАМВАЯ (StarTram), ЭЛЕКТРАМАГНІТНАГА КАТАПУЛЬТА** і іншыя падобныя праекты. Як правіла, прадукцыйнасць іх нізкая. Той жа «Зорны трамвай» абцяжарвае ўдзельныя гадавыя грузаабароты ў 1,5 грама на кожнага зямляніна.

Што не ідзе ні ў якае параўнанне з **АГУЛЬНАПЛАНАТАРНЫМ ТРАНСПАРТНЫМ СРОДАК** — геакасмічным транспартным комплексам шматразовага выкарыстання для безракетнага асваення блізкага космосу. АТС здольны за адзін рэйс вывезці на арбіту каля 10 мільярд даўляраў і 10 мільярд чалавек. За адзін год АТС зможва вывезці ў космас да 100 разоў, пры ўдзельных выдатах на дастаўку карыснага груза на арбіту менш за 1000 USD/т. Гэта адзіна магчымы геакасмічны транспарт з двухбаковым грузапатокам, падкрэсліваюць аўтары дакладу.

Пры пабудове матэматычнай мадэлі касмічнага ліфта становяцца відэачымі ваганні троса з нарастаннем амплітуду ў часе, што прыводзіць да разгойдання касмічнага ліфта — не толькі ад руху пад'ёмніка, але і па меры павелічэння масы груза. Яна мае верхнюю мяжу — яе павелічэнне зрушвае цэнтр масы ліфта да Зямлі. У выпадку калі адлегласць паміж цэнтрамі мас Зямлі і ліфта стане менш крытычнага значэння, ліфт упадзе на Зямлю.

Касмічная гармата з'яўляецца метадам запуску аб'екта ў касмічную прастору з выкарыстаннем вялікага «пісталета» або гарматнай канструкцыі. Гэты спосаб мае ніколі не лепшы характарыстыкі. Гіперхуткасць снарада (каля 10 км/с) пры праходжанні шчыльных слабаў атмасферы прывядзе да ўтварэння магутных ударных хваляў, значных страт энергіі і інтэнсіўнага абгарання снарада.

Касмічная гармата з'яўляецца метадам запуску аб'екта ў касмічную прастору з выкарыстаннем вялікага «пісталета» або гарматнай канструкцыі. Гэты спосаб мае ніколі не лепшы характарыстыкі. Гіперхуткасць снарада (каля 10 км/с) пры праходжанні шчыльных слабаў атмасферы прывядзе да ўтварэння магутных ударных хваляў, значных страт энергіі і інтэнсіўнага абгарання снарада.

Прыводзяцца і іншыя аргументы, і робіцца выснова: дадзены спосаб не падыходзіць для стварэння «касмічнага чалавецтва» — арганізм людзей зусім не прыстасаваны да перагрузкі 500 g. Па шэрагу не менш важных прычын не падыходзіць і ідэя **ЗОРНАГА ТРАМВАЯ (StarTram), ЭЛЕКТРАМАГНІТНАГА КАТАПУЛЬТА** і іншыя падобныя праекты. Як правіла, прадукцыйнасць іх нізкая. Той жа «Зорны трамвай» абцяжарвае ўдзельныя гадавыя грузаабароты ў 1,5 грама на кожнага зямляніна.

Што не ідзе ні ў якае параўнанне з **АГУЛЬНАПЛАНАТАРНЫМ ТРАНСПАРТНЫМ СРОДАК** — геакасмічным транспартным комплексам шматразовага выкарыстання для безракетнага асваення блізкага космосу. АТС здольны за адзін рэйс вывезці на арбіту каля 10 мільярд даўляраў і 10 мільярд чалавек. За адзін год АТС зможва вывезці ў космас да 100 разоў, пры ўдзельных выдатах на дастаўку карыснага груза на арбіту менш за 1000 USD/т. Гэта адзіна магчымы геакасмічны транспарт з двухбаковым грузапатокам, падкрэсліваюць аўтары дакладу.

Пры пабудове матэматычнай мадэлі касмічнага ліфта становяцца відэачымі ваганні троса з нарастаннем амплітуду ў часе, што прыводзіць да разгойдання касмічнага ліфта — не толькі ад руху пад'ёмніка, але і па меры павелічэння масы груза. Яна мае верхнюю мяжу — яе павелічэнне зрушвае цэнтр масы ліфта да Зямлі. У выпадку калі адлегласць паміж цэнтрамі мас Зямлі і ліфта стане менш крытычнага значэння, ліфт упадзе на Зямлю.

Касмічная гармата з'яўляецца метадам запуску аб'екта ў касмічную прастору з выкарыстаннем вялікага «пісталета» або гарматнай канструкцыі. Гэты спосаб мае ніколі не лепшы характарыстыкі. Гіперхуткасць снарада (каля 10 км/с) пры праходжанні шчыльных слабаў атмасферы прывядзе да ўтварэння магутных ударных хваляў, значных страт энергіі і інтэнсіўнага абгарання снарада.

На скрыжаванні думак

ПРЭМІЯ ПРЫГАЖОСЦІ

Дзеля чаго людзі кладуцца пад нож пластычнага хірурга?

Як сведчаць шматлікія даследаванні, прывабным людзям прасцей прабіцца ў жыццё і яны дасягаюць у кар'еры большага поспеху. Фізічна прывабныя работнікі валодаюць сацыяльнымі і камунікатывымі навыкамі, якія ўплываюць на памер іх заробатнай платы. Прыгожыя людзі зарабляюць прыкладна на 12% больш, а прывабныя брокеры па нерухомасці прыносяць больш грошай. Такім людзям уласціва высокая упэўненасць у сабе і ім часцей тэлефонуць работадатцы пасля гутарак. Прывабныя жанчыны маюць перавагі пры выдзяненні перамоваў з мужчынамі, да таго ж апошнія больш схільныя цягнуць несправядлівасць, калі маюць справу з прыгажунямі. Заўважана таксама, што прывабныя людзі з большай верагоднасцю будуць абраныя на дзяржаўную пасаду, а яшчэ прывабныя дырэктары павышаюць кошт акцыяў сваіх кампаній. Псіхологі называюць гэты феномен «прэміяй прыгажосці».

Знешнасць пераўтвараецца ў валюту

Ці варта здзіўляцца, што эстэтычная пластычная хірургія з кожным годам становіцца ўсё больш папулярнай і запатрабаванай? Зоркі поп-культуры, імкнучыся падтрымаць веру ў казачнасць свайго жыцця, імкнучыся да недасяжнага ідэала цела. Актрысы, мадэлі, тэлеведучыя, шоумены, чыя прафесія моцна залежыць ад знешнасці, ствараюць моду на ўдасканаленне цела і адначасова становяцца яе ахвярамі. Змяненні ў знешнасці, нават калі ты акажашся няўдалымі, становяцца інфармацыйнымі нагодамі. Вобразы прыгожых людзей выклікаюць здзіўленне, але адначасова адкрываюць ім шлях на тэлеэкраны і старонкі часопісаў.

Самымі запатрабаванымі ў свеце лічацца аперачыні па павелічэнні грудзей, следам ідзе рынакпластыка (карэкцыя носа), на трэцім месцы — падцяжка твару. Але ў кожнай канкрэтнай краіне ёсць свае асаблівасці: калі ў Венесуэле хударлявыя далікатныя подымныя мадэлі робяць грудзі памеру D, то ў Іране, дзе жанчыны вымушаны прыкрываць адзеннем цела і валасы, на першае месца выходзіць рынакпластыка, а ў ААЭ — аперачыні, накіраваныя на паліпшыненне контураў цела. Дарчы, урад Бразіліі адмянуў падатак на пластычныя аперачыні, апелюючы да таго, што яны

непасрэдна ўплываюць на фізічнае і псіхічнае здароўе, а таму павінны быць даступныя ўсім.

Хачу вусны, як у Анджаліны Джалі

«Медыцынскія тэхналогіі і знешнасць чалавека: чаму мы імкнемся да фізічнай прыгажосці?» — анлайн-дыскусія на гэту тэму ініцыяваў Рэспубліканскі цэнтр біяэтыкі. — Што такое фізічная прыгажосць? Ці ёсць межы для ўдасканалення знешнасці? Што павінен сказаць спецыяліст, калі бачыць бессэнсоўнасць і нават шкоднасць змен, на якіх настойвае пацыент? І ці ёсць адваротны бок у працэсу змянення знешнасці? — акрэсліла праблемнае поле дыскусіі кіраўнік Рэспубліканскага цэнтра біяэтыкі, дацэнт кафедры грамадскага здароўя і аховы здароўя БелМАПА Валерыя Сакольчык. — Калі ў мяне ёсць грошы і я хачу стаць сацыяльна паспяховай чалавечкай, гэта азначае, што я магу пераробіцца сваё цела пастаянна, накуль дазваляюць сродкі, ці усё ж такі мне трэба ў нейкі момант спыніцца? А хто ўвогуле ўстанавілі мае каноны прыгажосці? Ці не атрымаецца так, што ў будучыні знешнасць чалавечка стане вынікам работы пластычных хірургаў і генетыкаў, якія будуць карэктаваць наша цела? А, можа, усё ж такі ёсць сэнс захаваць нашу натуральнасць і разнастайнасць?

— На мой погляд, у грамадстве адбылася пераацэнка каштоўнасцяў, чаму ў немалой ступені паспрыялі сацыяльныя сеткі і сродкі масавай інфармацыі, — падзяліўся сваім бачаннем сітуацыі ўрач-хірург Мінскага навукова-практычнага цэнтра хірургіі, транспланталогіі і гематалогіі Яўген КОТАЎ. — Людзі шмат часу праводзяць у «Інстаграме», дзе нас ацэньваюць па знешнасці. Ідзе сапраўднае барацьба за «лайкі». Мы чакаем знешнай ацэнкі: ад калег, сяброў, фанатаў і гэтак далей. Мы вельмі залежныя ад нашага асяроддзя. Знешнасць выйшла на першы план і стала пэўным інструментам для вымярэння нашага сацыяльнага статусу і фінансавых магчымасцяў. І калі зазірнуць у будучыню, мяркую, што гэта тэндэнцыя будзе толькі ўзмацняцца, хоць бы таму, што з'яўляюцца новыя тэхналогіі і магчымасці, пластычная хірургія імкліва развіваецца і становіцца ўсё больш даступнай.

Прагрэс цывільзацыі змяняе толькі спосабы дасягнення мэт: калі ў XIX стагоддзі асінуто талю забяспечваў тугі гарэст, то ў XXI стагоддзі — аперачыні па выдаленні рэбраў. Каб убачыць, да чаго прыводзіць дыктат знешнасці, даведзены да абсалюту, дастаткова паглядзець на Паўднёвую Карэю, дзе пануюць жорсткія стандарты прыгажосці, настолькі суровыя, што знешнасць выкарыстоўваецца як інструмент у канкурэнтнай барацьбе пры прыёме на работу наоўраўні з прафесійнымі навыкамі. У краіне неверагодна распаўсюджаная пластычная хірургія: хоць бы аднойчы пластычную аперачыню рабіла кожная пятая жанчына... А ў сучаснай Японіі, напрыклад, увайшлі ў моду хірургічныя аперачыні, якія забяспечваюць кліенты... ямачкі на шчоках падчас усмешкі.

Нацягнуць, зрэзаць, «засунуць» імпланты, каб «гарманізаваць знешнасць» ці «стаць падобнай на якую-небудзь вядомую асобу», — гэта рэальнасць, наяўная ў рэкламнай і моднай. Ёсць тэндэнцыя, якая нацяравае: пад нож пластычна-

га хірурга ўсё часцей кладуцца дзярочныя і прывабныя маладыя жанчыны, а дзяўчаты-падлеткі чакаюць дасягнення паўналецця, каб зрабіць вусны «як у Анджаліны Джалі» ці грудзі «як у Мэрылін Манро».

«Давайце зробім нешта...»

— Сувяз паміж фізічнай прывабнасцю і поспехам абсалютна відавочная, — канстатуе Валерыя Сакольчык. — Але калі зазірнуць у «Інстаграм», то там усе атрымліваюцца аднолькава прыгожыя. Ва ўсіх падобныя вусны, грудзі, валасы... А куды падзелася індывідуальнасць? Няўжо яна ўжо зусім не ценіцца? Мы зараз стройнымі шэрагамі ідзем да грамадства аднолькавых людзей і, што самае страшнае для мяне, — усе будуць аднолькава прыгожыя. Ад гэтай прыкрасці воку нельга будзе адпачыць: усюды адны толькі лялькі Барбі... Хоць вырашае, які павінен быць прыгожы чалавек? Няўжо толькі спецыялісты ў пластычнай хірургіі?

— Пластычная хірургія сёння імкнецца якраз да натуральнасці і анатамічнай дасканаласці, — запэўнівае ўрач мінскай гарадской баліцы хуткай медыцынскай дапамогі, хірург-камбустыёлаг і пластычны хірург Ігар ШПІЛЕЎСКІ. — Яна адноўвае дадзеныя ірыўнікі: рэканструкцыйна-адаўляльную і эстэтычную хірургію. Першая накіравана на змяшчэнне або выпраўленне нейкіх прыродных дэфектаў або дэфектаў знешнасці ў выніку атрыманняў траўмаў: такія людзі не адчуваюць сябе упэўненымі і ім праблематычна сацыялізавацца ў грамадстве. А эстэтычная хірургія — гэта імкненне да дасканаласці. У розных краінах каноны прыгажосці — розныя, і кожны з нас можа ўкладваць розны сэнс у гэты паняцце. Таму задача пластычнага хірурга — не спрабаваць змяняць чалавек у пэўнай агульнапрызначанай рамкі прыгажосці, а зразумень, чаго ён хоча? Як ён сабе бачыць? Чаму вырашыўся на кардынальны змены?

Часцей за ўсё да пластычных хірургаў звяртаюцца людзі ва ўзросце 35+, якія разуумеюць, што іх штосці не задавальняе ў знешнасці. Прычым растлумачыць свой намер яны не заўсёды могуць, прыходзіць і кажуць: «Давайце зробім нешта, каб было прыгожа». Спецыяліст у пластычнай хірургіі павінен мець вялікі аб'ём ведаў, у тым ліку ў сумежных спецыяльнасцях, каб прапанаваць кліенту пералік нейкіх умяшчэнняў, растлумачыць іх перавагі і рызыкі. Мая задача — расказаць пра ўсе метады, а вырашаць ужо будзе чалавек сам. Вялікая частка адказнасці кладзецца на пацыента. Майстэрства пластычнага

Браты-блізняты БАГДАНАВЫ (ці, як і клічуць на радзіме ў Францыі, Igor і Grichka Bogdanoff) — адны з самых вядомых ахвяр пластыкі на планеце. Французскія тэлеведучыя зрабілі не адзін дзясятка аперачыні, і сёння яны выглядаюць як два моштры з фільма жахаў.

хірурга заключаецца не толькі ва ўменні «працаваць з нажом», а яшчэ і ва ўменні размаўляць з людзьмі, тлумачыць ім, падмацоўваючы свае словы нейкімі данымі. Калі я бачу, што не магу дапамагчы чалавеку дасягнуць таго, да ча